

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2565
รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค.235 สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และระบบสุขภาพ/ Medical
Social Work and Health Systems (3 หน่วยกิต)
หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

ผู้บรรยาย

ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

E-mail : jiraphan@tu.ac.th ห้องพักรังสิต : 608

วัน/เวลา/สถานที่

ทุกบ่ายวันพุธ เวลา 13.30-16.30 น. ห้องเรียน : สค.301 หรือ ห้องเรียนรายวิชานี้ โปรแกรม MST
สอบปลายภาค : 13 ธันวาคม 2565

คำอธิบายรายวิชา

ความหมายของสุขภาพ พลวัต นโยบายและบทบาทหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ ระบบสวัสดิการสุขภาพ แผนพัฒนาสุขภาพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สิทธิและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเรื่องสวัสดิการสุขภาพ นโยบายและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสุขภาพ และระบบประกันสุขภาพสำคัญของไทย
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เรื่องแนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพในเรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ และมีความเข้าใจทิศทางอนาคตสวัสดิการสุขภาพของไทย
3. เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ เข้าใจบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

กฎกติกาการเรียนการสอน

1. เข้าชั้นเรียน Onsite/Online ล่าช้าไม่เกิน 20 นาที นับจากเวลาเริ่มเรียน ยกเว้นมีการนัดหมายพิเศษ
2. อ่านหนังสือ หรือค้นคว้างานวิชาการต่างๆ รวมทั้งส่งงานต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย ตามกำหนดการที่มีร่วมกัน
3. มีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
4. กรณีป่วย หรือมีกิจธุระ ไม่สามารถเข้าชั้นเรียน ให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร (ตามระเบียบลาป่วยและลา กิจของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
5. ช่องทางติดต่อ : 1) E-mail Address ที่ให้ไว้ใน Outline นี้ข้างต้น และ 2) นักศึกษาเขียนข้อความทิ้งไว้ใน “Posts” (ด้วยการกด “New Conversation”) ในห้องเรียนวิชานี้ โปรแกรม MST และให้นักศึกษานัดหมายการพบล่วงหน้าทุกครั้ง

การวัดผล

1. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	10	คะแนน
2. การทำงานเดี่ยว	20	คะแนน
3. การทำงานกลุ่ม	30	คะแนน
4. สอบปลายภาค	40	คะแนน
รวม	100	คะแนน

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
1 10/08/65	- แนะนำ ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชา - ชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การวัดผล หนังสืออ่านประกอบ กำหนดข้อตกลง และความคาดหวังในการเรียนร่วมกัน - การทดสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น	- แลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดระหว่างนักศึกษา และผู้สอน - VDO Clip และนักศึกษา ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
2 17/08/65	- พัฒนาการความหมายสุขภาพและสุข ภาวะ - ระบบบริการสุขภาพ : ปัจจัยหนึ่งของ การกำหนดสุขภาพ	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
3 24/08/65	แนวคิดสวัสดิการสังคม : ความสำคัญ จำเป็นต่อการมีสวัสดิการสุขภาพ	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย - มอบหมายงานกลุ่มให้ นักศึกษาค้นคว้าและศึกษา กฎหมายระดับสากลและ ระดับประเทศที่เกี่ยวข้อง กับระบบสวัสดิการสุขภาพ ของไทย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (Online)
4 31/08/65	พัฒนาการนโยบายด้านสาธารณสุขใน แผนพัฒนาการสาธารณสุข/สุขภาพ แห่งชาติ	- นักศึกษาค้นคว้านอก ห้องเรียน - บรรยายสรุป (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (Online)
5 7/09/65	สวัสดิการสุขภาพที่สำคัญของไทย - หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : พัฒนาการ แนวคิด/หลักการพื้นฐาน เป้าหมาย ระบบบริการสุขภาพภายใต้	- ภาพยนตร์ และบรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
	หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ ลักษณะสำคัญของระบบบริการสุขภาพ แต่ละระดับ (ปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติย ภูมิ) ฯลฯ	-อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	
<u>6</u> 14/09/65	หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในภาวะโรค ระบาด	- นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน - ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
<u>7</u> 21/09/65	- นักศึกษานำเสนองานกลุ่มที่มอบหมาย - ความสำคัญของกฎหมายและการ นำไปใช้	- นักศึกษานำเสนองาน กลุ่มที่ได้รับมอบหมาย - อภิปรายแลกเปลี่ยน - ผู้สอนสรุปสาระสำคัญ และนักศึกษาซักถามข้อ สงสัย	นักศึกษา และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
<u>8</u>	มอบหมายงานเดี่ยว/สอบกลางภาค		
<u>9</u> 5/10/65	- หลักประกันสังคม (กองทุน ประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน ประเภทของผู้ประกันตนและสิทธิ ประโยชน์ ฯลฯ) - สรุปงานเดี่ยวที่มอบหมาย	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
<u>10</u> 12/10/65	- ความสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย และ เป้าประสงค์ของการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ - มาตรฐานการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (Online)
<u>11</u> 19/10/65	- แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพใน เรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ - แนวคิดปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ Social Determinants of Health : SDH)	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
<u>12</u> 26/10/65	- แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพใน เรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ (ต่อ) - ทฤษฎีภาวะแวดล้อม (Ecological Theory)	- บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (Online)
<u>13</u> 2/11/65	การพัฒนาสวัสดิการสุขภาพด้วยแนวคิด ทุนทางสังคม และการประยุกต์ใช้	- คลิปวีดีโอ และบรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
		- อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	
14 9/11/65	สวัสดิการสุขภาพกับบทบาทนักสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ	- นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน - ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
15 16/11/65	อนาคตสวัสดิการสุขภาพ : เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	- คลิปวีดีโอ และบรรยาย Power Point) ทางออนไลน์ - อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย บรรยาย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร (Online)
16 23/11/65	สรุป ทบทวนเนื้อหา	อภิปรายแลกเปลี่ยนและ ซักถามร่วมกัน	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

หนังสืออ่านประกอบ

หนังสือ/บทความหลัก

คณะกรรมการปฏิรูป (คปร.).(2554). แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย : ข้อเสนอต่อพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ. บริษัท ที คิว พี จำกัด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.(2556). สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ.

เครือข่ายชมชองว่างทางสังคม.(2555). เริ่มที่ชีวิตจิตใจ : สู่วิถีความเป็นธรรมทางสังคมและสุขภาพ. กรุงเทพฯ. บริษัทสำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด.

จิรพรรณ นฤภัทร (2558). ทูทางสังคมกับนวัตกรรมการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพสาธารณะ : บทเรียนจากโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. รายงานสืบเนื่อง (Proceedings) จากการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสการสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครบรอบ 61 ปี, 224-233.

นิตยา จันทรเรือง มหาผล (บรรณาธิการ). (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.วารสารวิชาการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

มาลี ธรรมลิขิตกุล.(2543). สวัสดิการสังคมมิติหนึ่งในงานสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ระพีพรรณ คำหอม.(2549). สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ.(2553). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์.(2555). สุขภาพกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์เดือนตุลา.

สงวน นิตยารัมภ์พงศ์.(2548). บนเส้นทางสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2553). ทางเลือกของสวัสดิการสังคมสำหรับคนไทย. ม.ป.ท

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). สู่วาระบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้า ภายในปี พ.ศ.2560.สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.(2554). ผลการดำเนินงานการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปีงบประมาณ 2554 (1 ตุลาคม 2553 – 30 กันยายน 2554). กรุงเทพฯ.

สุรพล ปธานวนิช.(2547). นโยบายสังคม : เส้นทางสู่วาระสวัสดิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรสม กฤษณะจู่ทะ และคณะ. (2545). สิทธิมนุษยชนกับสุขภาพ : การทำทหายและทบทวนความรู้. ม.ป.ท.

Bruggeman, Jeroen. (2008). Social Networks : An Introduction. UK. Antony Rowe Ltd.

Christiaan Grootaert and Thierry van Bastelaer. (2001). Understanding and Measuring Social Capital : A Synthesis of findings and recommendations from the Social Capital Initiative. The World Bank. From : <http://www.worldbank.org/>

Gehlert, S.; Browne, T. A.(2006). Handbook of health social work. Hoboken, N.J. : Wiley.

Halpern, D. (2008). Social Capital. U.K. : University of Cambridge.

Kerson, T. S.; McCoyd, J. L. M. (2010). Social work in health settings : practice in context. Abingdon [England] : Routledge.

World Health Organization(2012) What is universal health coverage? From : http://www.who.int/features/qa/universal_health_coverage/en/

Rosenberg, G.; Rehr, H.; Blumenfield, S. (1998). Creative social work in health care : clients, the community, and your organization. New York, N.Y.: Springer Pub.

Walmsley, J.(1993).Health, welfare & practice : reflecting on roles & relationships. Publication: London: Sage Publications.

หนังสืออ่านประกอบ

ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา และคณะ.(2556). ภาพอนาคตระบบสุขภาพ. นนทบุรี. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหพัฒนาไพศาล.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2543). มิติสุขภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อสร้างสังคมแห่งสุขภาพ. นนทบุรี. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2556). สุขภาวะองค์กรรวมแนวพุทธ. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ผลิธัมม์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

www.nhso.go.th

www.hisro.or.th

www.ihppthaigov.net

www.bps.ops.moph.go.th

www.nesdb.go.th

www.sso.go.th

www.who.int